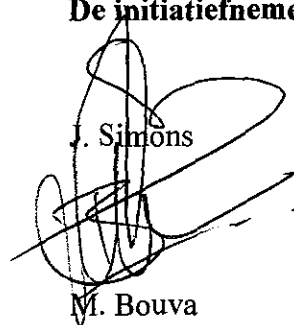
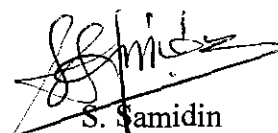

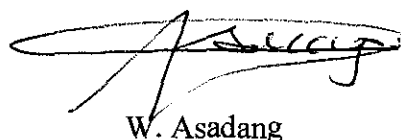
Initiatiefvoorstel krachtens artikel 78 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, zoals gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38), ingediend door *J. Simons, M. Bouva, S. Samidin* en *W. Asadang*, leden van De Nationale Assemblée, tot nadere wijziging van het Surinaams Wetboek van Koophandel (G.B. 1936 no. 115, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2003 no. 93)

Paramaribo, 17 juni 2016

De initiatiefnemers:

J. Simons
M. Bouva

S. Samidin

W. Asadang

Aan: De Nationale Assemblée

DE NATIONALE ASSEMBLEE	
Ingek.	17 juni 2016
Agenda no.	111/16
Verwezen	
Naar	

**WET van,
houdende nadere wijziging van het
Surinaams Wetboek van Koophandel
(G.B. 1936 no. 115, zoals laatstelijk
gewijzigd bij S.B. 2003 no. 93)**

ONTWERP

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat in verband met de bevordering van het investerings- en het ondernemingsklimaat in Suriname, de oprichting van vennootschappen dient te worden vereenvoudigd, de daarmee gepaard gaande kosten dienen te worden verlaagd en de aansprakelijkheid van bestuurders dient te worden verscherpt, het noodzakelijk is dat het Wetboek van Koophandel wordt gewijzigd;

Heeft, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, de Staatsraad gehoord, bekrachtigd de onderstaande Wet:

ARTIKEL I

In het Surinaams Wetboek van Koophandel (G.B. 1936 no. 115, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2003 no. 93) worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A. Artikel 33 komt te luiden als volgt:

“De naamloze vennootschap is een rechtspersoon met een of meer op naam of aan toonder gestelde aandelen. Een aandeelhouder is niet persoonlijk aansprakelijk voor hetgeen in naam van de vennootschap wordt verricht en is niet gehouden boven het bedrag dat op zijn aandelen behoort te worden gestort in de verliezen van de vennootschap bij te dragen, onverminderd het bepaalde in artikel 50 ter zake van aandelen op naam.

De vennootschap wordt door één of meer personen, op straffe van nietigheid, opgericht bij een notariële akte, tenzij de Staat oprichter of medeoprichter is.”

B. Artikel 37 komt te luiden als volgt:

“De akte van oprichting kan bepalen dat er verschillende soorten aandelen zijn. Zij kan aan een of meer soorten aandelen een nominale waarde toekennen. De nominale waarde kan in een of meer vreemde muntsoorten worden uitgedrukt, met dien verstande echter dat per soort aandeel steeds dezelfde muntsoort wordt gebruikt.

De som van de nominale waarden van de uitgegeven aandelen vormt het nominaal kapitaal. Door wijziging van de akte van oprichting kan de nominale waarde worden opgeheven of gewijzigd. Vermeerdering van de nominale waarde is niet mogelijk indien het nominaal kapitaal groter is dan het eigen vermogen van de vennootschap of daardoor groter wordt.

Kent de akte van oprichting verschillende soorten aandelen of aandelen met een verschillende nominale waarde, dan bevat zij bepalingen met betrekking tot de aan die aandelen en andere aandelen verbonden stem- en uitkeringsrechten.

In afwijking van artikel 33, eerste lid, kan de akte van oprichting bepalen dat houders van aandelen op naam of van een bepaalde soort aandelen op naam persoonlijk aansprakelijk zijn, al dan niet hoofdelijk, voor bepaalde of alle schulden van de vennootschap. In dat geval komt het in artikel 54, vierde lid, bedoelde inzagerecht toe aan iedere belanghebbende. Iedere belanghebbende kan voorts verlangen dat aan hem wordt afgegeven een door het bestuur van de vennootschap gewaarmerkt uittreksel uit het register waarop de voor hem van belang zijnde gegevens staan vermeld. Een besluit tot wijziging van de akte van oprichting, waardoor een zodanige persoonlijke aansprakelijkheid wordt ingevoerd, gewijzigd of afgeschaft, kan slechts tot stand komen met de uitdrukkelijke instemming van alle aandeelhouders en alle stemgerechtigden.

Een derde te wiens behoeve een bepaling als bedoeld in het vorige lid in de akte van oprichting is opgenomen kan de betrokken aandeelhouder rechtstreeks daaruit aanspreken, tenzij dit in die bepaling is uitgesloten. De vennootschap kan steeds nakoming jegens de derde vorderen, tenzij deze zich daartegen verzet.

Wordt door wijziging van de akte van oprichting een aansprakelijkheidsregeling als bedoeld in het vierde lid afgeschaft of gewijzigd, waardoor de aansprakelijkheid van een of meer aandeelhouders vervalt of vermindert, dan heeft die afschaffing of wijziging ook effect voor bestaande schulden, echter met dien verstande dat ten aanzien van die schulden het verval of de vermindering van de aansprakelijkheid eerst intreedt zes maanden na het tijdstip waarop, nadat de wijziging van de akte van oprichting heeft plaatsgevonden, ten aanzien van de betrokken aandeelhouder een daarop aansluitende aantekening in het register als bedoeld in artikel 54 is gedaan, alles onverminderd het bepaalde in de Handelsregisterwet. De akte van oprichting kan deze termijn verlengen of door een langere verjaringstermijn vervangen.

Houdt een aandeelhouder, op wie een aansprakelijkheid rust uit hoofde van een bepaling in de akte van oprichting als bedoeld in het vierde lid, op aandeelhouder te zijn, dan vervalt ook zijn aansprakelijkheid voor bestaande schulden, zulks echter met dien verstande dat ten aanzien van die schulden het verval van aansprakelijkheid eerst intreedt zes maanden na het tijdstip waarop, nadat zijn aandeelhouderschap is geëindigd, daarvan aantekening is gedaan in het register als bedoeld in artikel 54. De akte van oprichting kan deze termijn verlengen of door een langere verjaringstermijn vervangen.”

C. De artikelen 38 en 39 vervallen.

D. Artikel 40 komt te luiden als volgt:

“De bestuurders zijn naast de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor elke tijdens hun bestuur verrichte rechtshandeling waardoor de vennootschap wordt verbonden in het tijdvak voordat de door de Handelsregisterwet gevorderde inschrijving van de zaak der vennootschap heeft plaatsgehad.”

E. Artikel 44, tweede lid, komt te luiden als volgt:

“Indien melding wordt gemaakt van het kapitaal van de vennootschap, moet daarbij in elk geval worden vermeld welk bedrag is geplaatst en hoeveel van het geplaatste bedrag is gestort.”

F. Artikel 47 komt te luiden als volgt:

“Wanneer in de akte van oprichting wordt gesproken van houders van zoveel aandelen als tezamen een zeker gedeelte van het kapitaal der vennootschap uitmaken, wordt, tenzij het tegendeel uit de akte van oprichting blijkt, onder kapitaal verstaan het geplaatste gedeelte van het kapitaal.”

G. In artikel 48, eerste lid, vervalt het woord “maatschappelijk”.

H. Artikel 49 komt te luiden als volgt:

“Bij het nemen van het aandeel moet daarop het nominale bedrag worden gestort. Bedongen kan worden dat het nominale bedrag of een deel daarvan eerst behoeft te worden gestort na verloop van een bepaalde tijd of nadat de vennootschap het zal hebben opgevraagd.

Een aandeelhouder kan niet geheel of gedeeltelijk worden ontheven van de verplichting tot storting, behoudens het betreft het besluit ter uitvoering van een besluit tot vermindering van het bedrag op de aandelen met terugbetaling.

De aandeelhouder en, in het geval van artikel 56, de voormalige aandeelhouder zijn niet bevoegd tot verrekening van hun schuld uit hoofde van dit artikel.”

I. Artikel 50 komt als volgt te luiden:

“De akte van oprichting kan met betrekking tot alle aandelen op naam of alle aandelen op naam van een bepaalde soort:

a. bepalen dat verplichtingen van verbintenisrechtelijke aard, jegens de vennootschap of derden of tussen aandeelhouders, aan het aandeelhouderschap zijn verbonden;

b. eisen verbinden aan het aandeelhouderschap;

c. bepalen dat de aandeelhouder, in gevallen in de akte van oprichting omschreven, gehouden is zijn aandelen of een deel daarvan aan te bieden en over te dragen.

Een regeling als bedoeld in het eerste lid, onder c, dient zodanig te zijn dat de aandeelhouder die dit verlangt een prijs ontvangt, gelijk aan de waarde van zijn aandeel of aandelen, vastgesteld door een of meer onafhankelijke deskundigen.

De akte van oprichting kan voorzien in een van de vorige volzin afwijkende prijsbepalingsregeling. Een dergelijke afwijkende regeling kan aan een aandeelhouder niet tegen zijn wil worden opgelegd.

Bevat de akte van oprichting een verplichting van verbintenisrechtelijke aard jegens derden, dan komt het inzagerecht als bedoeld in artikel 54, vierde lid, toe aan iedere belanghebbende. Iedere belanghebbende kan voorts verlangen dat aan hem wordt afgegeven een door het bestuur van de vennootschap gewaarmerkt uittreksel uit het register waarop de voor hem van belang zijnde gegevens staan vermeld. Artikel 37, vijfde, zesde en zevende lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Een besluit tot wijziging van de akte van oprichting, waardoor een bepaling als bedoeld in het eerste lid wordt ingevoerd, gewijzigd of afgeschaft, kan slechts tot stand komen met de uitdrukkelijke instemming van alle aandeelhouders en alle stemgerechtigden. Met de uitdrukkelijke instemming van alle aandeelhouders en alle stemgerechtigden kan ook de in de eerste volzin bedoelde regeling worden gewijzigd, tenzij het gaat om een verplichting als bedoeld in artikel 37, vierde lid.”

J. Artikel 54 komt te luiden als volgt:

“Het bestuur houdt een register bij, waarin de namen en adressen van alle houders van aandelen op naam zijn opgenomen, met vermelding van de soort aandeel, het daaraan verbonden stemrecht, het daarop gestorte of als gestort weergegeven bedrag, de eventuele bijstortingsplicht, de dag van verkrijging, de eventuele aansprakelijkheid uit hoofde van artikel 37, vierde lid, en artikel 50, eerste lid, en het al of niet afgegeven zijn van een aandeelbewijs. Aangetekend worden ook de vestiging of overdracht van vruchtgebruik op de aandelen en de vestiging van zekerheidsrechten op de aandelen, alsmede een daarmee samenhangende overgang van stemrecht. In het register worden ook opgenomen de namen en adressen van de houders van certificaten van aandelen aan wie vergaderrecht is toegekend, met vermelding van de datum waarop het vergaderrecht aan hun certificaat is verbonden en de datum van
erkenning of betekening.

Het register wordt regelmatig bijgehouden. Bij iedere mutatie wordt de dag waarop deze is aangebracht vermeld.

Aandeelhouders en anderen van wie gegevens ingevolge het eerste lid in het register moeten worden opgenomen, verschaffen het bestuur tijdig de nodige gegevens.

Iedere aandeelhouder heeft recht op inzage in het register. De akte van oprichting kan het inzagerecht aan anderen toekennen. Zij kunnen ook het inzagerecht beperken tot de gegevens die betrekking hebben op de door de aandeelhouder zelf gehouden aandelen.

De akte van oprichting kan bepalen dat het aandeelhoudersregister:

- a. onder verantwoordelijkheid van het bestuur door een derde wordt bijgehouden;
- b. in elektronische vorm wordt bijgehouden.”

K. Artikel 55, tweede lid, wordt vervangen, terwijl aan dit artikel een derde lid wordt toegevoegd, welke leden komen te luiden als volgt:

“De levering en de dag daarvan worden in het register, als bedoeld in artikel 54, aangetekend.

Levering van beursgenoteerde aandelen kan ook geschieden overeenkomstig het bij die beurs gebruikelijke of door die beurs toegelaten systeem.”

L. Na artikel 55 wordt een nieuw artikel 55a toegevoegd, welke komt te luiden als volgt:

“De overdraagbaarheid van aandelen op naam kan bij de akte van oprichting worden beperkt. Hetzelfde geldt voor de mogelijkheid van toedeling van aandelen op naam uit een gemeenschap.

Een overdracht of toedeling die in strijd is met een regeling als bedoeld in het eerste lid is ongeldig, tenzij deze de instemming heeft van alle aandeelhouders.

In geval van executoriaal beslag, faillissement, afgifte van een legaat, toedeling uit een gemeenschap of zekerheidsrecht, kan de rechter bepalingen als bedoeld in het eerste lid geheel of gedeeltelijk buiten toepassing verklaren. Het verzoek daartoe kan worden gedaan door onderscheidenlijk de executant, de curator of een belanghebbende bij de afgifte van het legaat of de toedeling of de zekerheidsgerechtigde. De rechter wijst het verzoek slechts toe, indien de belangen van de verzoeker dat bepaaldelijk vorderen en de belangen van anderen daardoor niet onevenredig worden geschaad. De rechter kan bepalen dat de vennootschap aan de executant of de curator inzage moet geven in het register als bedoeld in artikel 54.”

M. Na artikel 57 worden twee nieuwe artikelen 57a en 57 b toegevoegd.

Artikel 57a komt te luiden als volgt:

“De bevoegdheid tot het vestigen van vruchtgebruik op aandelen kan niet bij de akte van oprichting worden beperkt of uitgesloten. Op de vestiging van vruchtgebruik zijn van toepassing de bepalingen die gelden voor levering van dergelijke zaken.

Tenzij bij de vestiging van het vruchtgebruik anders is bepaald, komen het stemrecht en de overige zeggenschapsrechten toe aan de aandeelhouder. De akte van oprichting kan het toekennen van deze rechten aan de vruchtgebruiker beperken of uitsluiten.”

Artikel 57b komt te luiden als volgt:

“De bevoegdheid tot het bezwaren van aandelen met een zekerheidsrecht kan bij de akte van oprichting worden beperkt of uitgesloten. Op het bezwaren van aandelen zijn de bepalingen van toepassing die gelden voor levering van dergelijke zaken. Artikel 55a, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Voor zover het tegendeel niet volgt uit een voorziening als bedoeld in het derde lid komen de aan het aandeel verbonden rechten toe aan de aandeelhouder.

Tenzij de akte van oprichting anders bepaalt kan bij de totstandkoming van het zekerheidsrecht of in een aanvullende akte tussen aandeelhouder en de zekerheidsgerechtigde

worden bepaald dat de aan de aandelen verbonden rechten, al dan niet voorwaardelijk, geheel of gedeeltelijk toekomen aan de zekerheidsgerechtigde.

In afwijking van het bepaalde in het eerste lid, tweede volzin, kan zekerheidsrecht op aandelen op naam ook worden gevestigd zonder betekening of erkenning als bedoeld in artikel 55, mits dit recht op het moment van totstandkoming reeds bestaat of rechtstreeks zal worden verkregen uit een eerder bestaande rechtsverhouding. De zekerheidsgever is verplicht in de akte te verklaren dat hij tot het bezwaren van de zaak bevoegd is, alsmede hetzij dat op de zaak geen beperkte rechten rusten, hetzij welke rechten daarop rusten. Wanneer de zekerheidsgever of de schuldenaar in zijn verplichtingen jegens de zekerheidsgerechtigde tekortschiet of hem goede grond geeft te vrezen dat in die verplichtingen zal worden tekortgeschoten, is deze bevoegd van de zekerheidsstelling mededeling te doen aan de in het eerste lid genoemde personen. Partijen kunnen overeenkomen dat deze bevoegdheid op een ander tijdstip ingaat.”

N. Aan artikel 58 worden een tweede en een derde lid toegevoegd, die komen te luiden als volgt:

“De vennootschap moet de aandeelhouders onderscheidenlijk certificaat-houders die zich in gelijke omstandigheden bevinden, op dezelfde wijze behandelen.

De akte van oprichting kan bepalen dat aan aandelen van een bepaalde soort of aanduiding bijzondere rechten als in de akte van oprichting omschreven inzake de zeggenschap in de vennootschap zijn verbonden.”

O. In artikel 65, eerste en tweede lid vervalt het woord “maatschappelijk”.

P. In artikel 67 vervallen het woord “maatschappelijk” en de zinsnede “en ten aanzien van dit besluit het bepaalde bij de artikelen 68 tot en met 71 is in acht genomen”.

Q. De artikelen 68 tot en met 72 vervallen.

R. Artikel 79 komt te luiden als volgt:

“Voor zover de akte van oprichting niet anders bepaalt behoort aan de algemene vergadering van aandeelhouders, binnen de bij de wet of de akte van oprichting gestelde grenzen, alle bevoegdheid die niet aan het bestuur of aan anderen is toegekend.

Aandeelhouders kunnen hun onderlinge verhouding en de wijze waarop zij hun bevoegdheden als aandeelhouder uitoefenen nader regelen in een aandeelhoudersovereenkomst.

Indien de akte van oprichting dat bepaalt kan de vennootschap toetreden tot een vennootschappelijke overeenkomst. Als zodanig heeft te gelden een overeenkomst tussen de vennootschap en haar aandeelhouders, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

a. de overeenkomst wordt schriftelijk vastgelegd en daarbij aangeduid als “vennootschappelijke overeenkomst”;

- b. behalve de vennootschap zijn alle aandeelhouders daarbij partij;
- c. de akte van oprichting bepaalt uitdrukkelijk dat aandeelebewijzen aan toonder en schuldbrieven aan toonder niet kunnen worden afgegeven.

Bepalingen die volgens het in de wet bepaalde, in afwijking van de wet in de akte van oprichting kunnen worden opgenomen, kunnen met hetzelfde rechtsgevolg worden opgenomen in een vennootschappelijke overeenkomst, voor zover niet anders uit de wet, de akte van oprichting of de overeenkomst voortvloeit.

Geldt binnen een vennootschap een vennootschappelijke overeenkomst, dan geldt het verkrijgen van het aandeelhouderschap in die vennootschap mede als het toetreden als partij tot die overeenkomst. Verliest een aandeelhouder zijn aandeelhouderschap dan verliest hij daarmee zijn positie als partij bij de vennootschappelijke overeenkomst.

De overeenkomst wordt namens de vennootschap aangegaan door het bestuur met voorafgaande goedkeuring van de raad van commissarissen of van de algemene vergadering van aandeelhouders, indien een raad van commissarissen ontbreekt; zij wordt ondertekend door alle bestuurders; ontbreekt een handtekening dan wordt aan de voet van de akte de reden daarvoor vermeld.

Indien buiten vergadering wordt besloten geldt:

- a. een door de vergadering aangewezen persoon houdt notulen bij van de beraadslagingen en de genomen besluiten. De notulen worden ondertekend door de voorzitter van de vergadering;
- b. de ondertekende notulen worden door het bestuur gedurende tien jaren bewaard;
- c. iedere aandeelhouder heeft recht op een afschrift van de notulen.

Bepalingen waarbij de wet expliciet de ruimte heeft geboden tot afwijking bij akte van oprichting, kunnen niet in een vennootschappelijke overeenkomst worden opgenomen, voor zover deze niet mede in de akte van oprichting zijn opgenomen.

Het bestuur doet ten kantore van het handelsregister opgaaf van het bestaan en het tenietgaan van een vennootschappelijke overeenkomst.

Bepalingen in een overeenkomst als bedoeld in dit artikel zijn nietig voor zover zij leiden tot gevolgen die in strijd zijn met de wet of de akte van oprichting.”

S. In artikel 90, eerste, tweede en vijfde lid, vervalt het woord “maatschappelijk”.

T. In artikel 92, tweede lid, vervalt het woord “maatschappelijk”.

U. Aan artikel 93 wordt een vierde lid toegevoegd, die komt te luiden als volgt:

“Een besluit tot wijziging van de akte van oprichting, dat specifiek afbreuk doet aan enig recht van houders van aandelen van een bepaalde soort of aanduiding, behoeft, tenzij ten tijde van de toekenning van het recht de bevoegdheid tot wijziging bij die bepaling uitdrukkelijk was voorbehouden, een goedkeurend besluit van deze groep van aandeelhouders, onverminderd het vereiste van instemming waar dit uit de wet voortvloeit.”

V. De artikelen 97 en 98 vervallen.

W. Artikel 106 komt te luiden als volgt:

“Iedere bestuurder is tegenover de rechtspersoon gehouden tot een behoorlijke vervulling van de binnen zijn werkkring gelegen taak.

Tot de werkkring van een bestuurder behoren alle bestuurstaken die niet bij of krachtens de akte van oprichting aan één of meer andere bestuurders zijn toebedeeld.

Iedere bestuurder draagt niettemin verantwoordelijkheid voor de algemene gang van zaken en is gehouden zoveel mogelijk bij te dragen tot het afwenden van de gevolgen van een schade toebrengend feit, ook al behoort de aangelegenheid niet tot zijn werkkring. De bestuurders aan wie ingevolge de in het tweede lid bepaalde taken zijn toebedeeld houden de overige bestuurders regelmatig op de hoogte van de stand van zaken op dat taakgebied.

De aansprakelijkheid ter zake van het bepaalde in het eerste tot en met het derde lid is een hoofdelijke voor alle bestuurders. Niet aansprakelijk is echter de bestuurder die bewijst dat de onbehoorlijke taakvervulling, mede gelet op zijn werkkring en de periode gedurende welke hij in functie is geweest, niet aan hem te wijten is en dat hij niet nalatig is geweest in het treffen van maatregelen om de gevolgen daarvan af te wenden.

Wordt in geval van faillissement van de rechtspersoon een vordering uit hoofde van dit artikel ingesteld door de curator dan komt aan de bestuurder een beroep op kwijting, in welke vorm dan ook door de rechtspersoon verleend, niet toe. De bestuurder kan in dit geval ook geen beroep doen op verrekening met een vordering op de rechtspersoon.”

X. Artikel 116 komt te luiden als volgt:

“In geval van faillissement van de rechtspersoon is iedere bestuurder jegens de boedel hoofdelijk aansprakelijk voor het tekort, zijnde het bedrag van de schulden voor zover deze niet door vereffening van de overige baten kunnen worden voldaan, indien er sprake is geweest van kennelijk onbehoorlijk bestuur en aannemelijk is dat dit een belangrijke oorzaak is van het faillissement. Artikel 106, vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Indien niet is voldaan aan de verplichtingen uit artikel 2 tot en met 4 van het Surinaams Wetboek van Koophandel of de jaarrekening niet tijdig is of wordt opgemaakt, wordt vermoed dat er ook voor het overige sprake is geweest van kennelijk onbehoorlijk bestuur en dat onbehoorlijk bestuur een belangrijke oorzaak is van het faillissement. Een onbelangrijk verzuim wordt niet in aanmerking genomen. Het enkele feit dat de tijdig opgemaakte jaarrekening niet voldoet aan de wettelijke of statutaire maatstaven is niet voldoende voor het intreden van de in de eerste volzin van dit lid omschreven vermoedens.

Bij de toepassing van het eerste lid wordt slechts in aanmerking genomen het onbehoorlijk bestuur in de periode van drie jaren voorafgaande aan het faillissement of de in de zin van artikel 238 Faillissementswet 1935 daaraan voorafgaande surséance van betaling. Ten aanzien van de in het tweede lid bedoelde verplichting tot het tijdig opmaken van de jaarrekening wordt alleen gelet op de jaarrekening over de laatste twee boekjaren die vóór het in de eerste volzin van dit lid bedoelde tijdstip waren afgesloten.

Niet aansprakelijk is de bestuurder die bewijst dat het onbehoorlijk bestuur dat een belangrijke oorzaak is geweest van het faillissement, mede gelet op zijn werkring en de periode gedurende welke hij in functie is geweest, niet aan hem te wijten is en dat hij niet nalatig is geweest in het treffen van maatregelen om de gevolgen daarvan af te wenden.

Het tweede lid vindt geen toepassing ten aanzien van de bestuurder die bewijst dat het niet voldoen aan die verplichtingen, mede gelet op zijn werkring en de periode gedurende welke hij in functie is geweest, niet aan hem te wijten is en dat hij niet nalatig is geweest in het treffen van maatregelen om een verbeterde nakoming van die verplichtingen te bevorderen.

De rechter kan het bedrag waarvoor de bestuurders of bepaalde bestuurders aansprakelijk zijn verminderen indien hem dit bovenmatig voorkomt, gelet op de aard en de ernst van het onbehoorlijk bestuur, de andere oorzaken van het faillissement alsmede de wijze waarop dit is afgewikkeld.

Is de omvang van het tekort nog niet bekend, dan kan de rechter, al dan niet met toepassing van het zesde lid, bepalen dat van het tekort tot betaling waarvan hij een of meer bestuurders veroordeelt, een schadestaat wordt opgemaakt.

Op vordering van de curator of een aangesproken bestuurder kan de rechter bepalen dat bij de berekening van het tekort en de verdeling van de opbrengst uit hoofde van dit artikel via de uitdelingslijst de vordering van een schuldeiser geheel of gedeeltelijk buiten beschouwing blijft indien en voor zover eigen schuld daartoe aanleiding geeft. De vordering wordt ingesteld tegen de daartoe in het geding geroepen schuldeiser.

Met een bestuurder wordt voor de toepassing van dit artikel gelijkgesteld degene die gedurende enig tijdvak binnen de in het derde lid bedoelde periode het beleid van de rechtspersoon heeft bepaald of mede heeft bepaald, als ware hij bestuurder dan wel als oprichter kennelijk onzorgvuldig heeft gehandeld.

Het bepaalde in het eerste tot en met het negende lid zijn van toepassing dan wel van overeenkomstige toepassing op de aansprakelijkheid van bestuurders van een door buitenlands recht beheerste rechtspersoon, indien deze in Suriname failliet wordt verklaard. Als bestuurders zijn eveneens aansprakelijk degenen die met de leiding van de in Suriname verrichte werkzaamheden zijn belast. Bevoegd is de rechter die het faillissement heeft uitgesproken.

Dit artikel laat onverlet de bevoegdheid van de curator tot het instellen van een vordering op grond van de overeenkomst met de bestuurder of op grond van artikel 106.”

Y. Na artikel 116 wordt een nieuw artikel 116 a toegevoegd, welke komt te luiden als volgt:

“De aansprakelijkheid van een rechtspersoon als bestuurder van een andere rechtspersoon rust tevens hoofdelijk op ieder die ten tijde van het ontstaan van de aansprakelijkheid van de rechtspersoon daarvan bestuurder is.

Ten aanzien van de aan het slot van het eerste lid bedoelde bestuurder vinden artikel 106, vierde en vijfde lid, en artikel 116, vierde en vijfde lid, overeenkomstige toepassing.”

Z. Artikel 127 komt te luiden als volgt:

“Het bepaalde in de artikelen 106 en 116 is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van commissarissen. Bij de vervulling van zijn taak richt de raad van commissarissen zich naar het belang van de rechtspersoon en, voor zover daarvan sprake is, de met deze verbonden onderneming. Tenzij de akte van oprichting anders bepaalt, sluit dit niet uit dat een commissaris, met inachtneming van de tweede volzin, in het bijzonder opkomt voor de belangen van degene die hem heeft benoemd of voorgedragen en deze belangen relatief zwaar laat wegen.”

ARTIKEL II

Overgangsbepalingen

1. Vanaf het tijdstip van haar inwerkingtreding af is deze wet van toepassing, indien op dat tijdstip is voldaan aan de door haar voor het intreden van een rechtsgevolg gestelde vereisten, tenzij uit de volgende leden iets anders voortvloeit.
2. Voor zover en zolang op grond van de volgende leden deze wet niet van toepassing is, blijft het vóór haar inwerking treden geldende recht van toepassing.
3. Aanvragen van verklaringen van geen bezwaar die op het moment van inwerkingtreding van deze wet reeds zijn ingediend, maar nog niet zijn afgegeven door de President, hoeven niet verder behandeld te worden. Betaalde leges en administratiekosten worden gerestitueerd.
4. Voor verklaringen van geen bezwaar die ten tijde van de inwerkingtreding reeds zijn verstrekt en die niet meer hoeven te worden gebruikt met ingang van die datum, geldt geen restitutie.
5. Een bepaling in de akte van oprichting van een bestaande naamloze vennootschap die naar een vóór de inwerkingtreding van de wet geldend wetsartikel verwijst of de zakelijke inhoud van zo een artikel weergeeft, wordt geacht een verwijzing naar of een weergave van de wet in te houden, tenzij zulks niet in overeenstemming met de strekking van de bepaling zou zijn.
6. Het van toepassing worden van de wet heeft geen gevolg voor de bevoegdheid van de rechter voor wie voordien een geding is aangevangen, noch voor de aard van dat geding en voor de rechtsmiddelen tegen de uitspraak. Het voorheen geldende recht blijft van toepassing, indien een geding als bedoeld in het eerste lid in hoogste feitelijke instantie in staat van wijzen verkeert op het tijdstip waarop de wet van toepassing wordt, tenzij de rechter tot voortzetting van het geding beslist.
7. In gedingen als bedoeld in het zesde lid bepaalt de rechter op verzoek van een der partijen of ambtshalve een termijn waarbinnen partijen de gelegenheid wordt geboden hun stellingen en conclusies voor zover nodig aan te passen aan de wet. Stelt de rechter partijen tot een zodanige aanpassing in de gelegenheid, dan staat tegen die beslissing geen rechtsmiddel open; wijst de rechter een daartoe strekkend verzoek af, dan staat een rechtsmiddel daartegen gelijktijdig met de einduitspraak open.

8. Artikel 116, tweede lid, geldt alleen voor het geval de faillissementstoestand onherroepelijk is ingetreden na de inwerkingtreding van deze wet. Bij de toepassing van artikel 116, tweede lid, wordt slechts in aanmerking genomen het onbehoorlijk bestuur dat plaatsvond na de inwerkingtreding van deze wet.
9. In de Wet op Stichtingen (G.B. 1968 no. 74, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 1983 no. 1) wordt de volgende wijziging aangebracht:
artikel 21 lid 1 komt te luiden als volgt:
“1. Ligt de grond voor ontbinding van de stichting hierin, dat zij een met artikel 1 lid 3 strijdig doel heeft, dan kan zij bij besluit van het bestuur, met gewone meerderheid genomen, worden omgezet in een naamloze vennootschap, mits van dat besluit een notariële akte wordt opgemaakt.

ARTIKEL III

Slotbepaling

1. Deze wet wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
2. Zij treedt in werking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.
3. De Minister van Justitie en Politie is belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo,2016

Desiré D. Bouterse

**WET van,
houdende nadere wijziging van het
Surinaams Wetboek van Koophandel
(G.B. 1936 no. 115, zoals laatstelijk gewijzigd
bij S.B. 2003 no. 93)**

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ALGEMEEN

In het kader van de bevordering van het investerings- en ondernemingsklimaat en daarmee ook de internationale concurrentiepositie van Suriname is het noodzakelijk dat investeerders c.q. ondernemers bij het opstarten van een onderneming zo min mogelijk administratieve obstakels ondervinden en tevens ook niet onnodig in de kosten worden gejaagd. Een en ander betekent dat administratieve procedures en verplichtingen moeten worden gesimplificeerd of worden samengevoegd of zelfs dienen te worden vervangen c.q. te worden afgeschaft, indien zij niet meer van enige betekenis zijn dan wel op een andere wijze vorm kunnen worden gegeven.

Daartegenover staat uiteraard dat waar controle en bescherming noodzakelijk zijn deze worden gehandhaafd. Evenwel geschiedt die handhaving op een ander niveau c.q. ander vlak, waarbij die controle en bescherming ook efficiënt en effectief kunnen worden uitgeoefend. Een en ander kan betekenen een verscherpte aansprakelijkheid voor bestuurders en commissarissen, toenemend repressief toezicht (dat wil zeggen toezicht die gedurende het bestaan van de onderneming regelmatig wordt uitgeoefend, waardoor continu getoetst kan worden op misbruik en een richtige gang van zaken) in plaats van slechts preventief toezicht (controle die voorafgaand aan de opstart van de onderneming geschiedt, terwijl er daarna nauwelijks of niet mee gecontroleerd wordt) etc. Preventief toezicht bij rechtspersonen, zonder daaraan gekoppeld repressief toezicht is weinig efficiënt.

Toezicht dient daarbij zodanig te zijn, dat de ondernemer bij een normale gang van zaken deze nauwelijks ervaart c.q. dat het geen onnodige belemmeringen oplevert. Het toezicht en de controle geschiedt in deze situatie dan onder meer via:

- strengere controle op jaarcijfers;
- strengere controle via het handelsregister: het handelsregister wordt in deze meer dan enkel registratie van ondernemingen; de aldaar beschikbare informatie, het verloop van inschrijvingen en wijzigingen kan voor de overheid een schat aan informatie opleveren voor toezichtdoeleinden;
- het analyseren van de informatie uit belastingaangiften;

- het volgen van geldstromen door elektronisch bankieren te bevorderen, storting van gelden bij bepaalde transacties op rekening van een notaris verplicht te stellen, een en ander in combinatie met duidelijkere richtlijnen voor MOT-meldingen, teneinde ongebruikelijke transacties beter te kunnen monitoren, etc.

Een ander aspect dat directe aandacht behoeft en die ook een grote rol speelt in het kader van de Ease of Doing Business, is de bescherming van minderheidsaandeelhouders c.q. de gelijke behandeling van aandeelhouders. Hoe wordt voorkomen dat meerderheidsaandeelhouders misbruik maken van hun positie om besluiten door te drukken, waarbij minderheidsaandeelhouders en/of de vennootschap worden benadeeld?

Kortom bij deze wetwijziging gelden de volgende uitgangspunten:

- het schrappen van regels die onnodig belemmerend of ineffectief zijn en de vermindering van (administratieve) lasten;
- betere bescherming van crediteuren door verscherping aansprakelijkheid;
- meer vrijheid voor aandeelhouders om de onderneming naar eigen inzicht en wensen vorm te geven, gekoppeld aan bescherming minderheidsaandeelhouders;
- het aansluiten bij de behoeften van de hedendaagse, nationale en internationale, praktijk alsmede bij ontwikkelingen in de regio.

B. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 33

Deze wijziging beoogt het duidelijk te stellen dat de oprichting ook slechts door een persoon kan geschieden.

In het huidige artikel 33 bestaat namelijk nog de discussie of de oprichting kan geschieden door 1 persoon. Hoewel dit volgens de wettekst niet verboden is en ook in de modernere literatuur de opvatting wordt gehuldigd dat oprichting door 1 persoon mogelijk is, heeft de rechtspraktijk (waaronder mede begrepen de overheid die verantwoordelijk is voor de afgifte van de verklaring van geen bezwaar) altijd vastgehouden aan de oude heersende opvatting dat oprichting dient te geschieden door 2 personen. Na oprichting mag men wel als enig aandeelhouder verder. Dit brengt evenwel met zich mee dat men onnodig een stroman moet inschakelen om de oprichting te bewerkstelligen, om direct na oprichting het aandeel van de stroman over te nemen bij akte van aandelenoverdracht, hetgeen ook weer onnodige kosten met zich meebrengt (namelijk voor de akte van aandelenoverdracht); een en ander los van het niet denkbeeldige gevaar dat de stroman weigert het aandeel over te dragen.

Een andere wijziging die bijdraagt aan bescherming van crediteuren is de mogelijkheid dat aandeelhouders afspraken kunnen maken waarbij ze verplichtingen op zich nemen bovenop hun stortingsplicht, waardoor derden de aandeelhouder anders dan nu het geval is,

rechtstreeks kunnen aanspreken. Hiermee wordt ook direct de toegang tot krediet versterkt, de financierder is immers niet meer alleen gebonden aan borgstelling, maar kan via de wettelijke regeling van de NV en de daaruit voortvloeiende statuten, ruimte voor extra zekerheidsstelling in de vorm van de aandeelhouder, overeenkomen.

Artikel 37

Door het kapitaalbegrip te wijzigen en niet vast te houden aan een maatschappelijk kapitaal en minimum geplaatst kapitaal wordt beter inhoud gegeven aan de mogelijkheid van oprichten van een NV met 1,00 SRD.

Hoewel de huidige regeling geen bedragen noemt, die als minimum moeten gelden voor kapitaal en een persoon een NV dus nu reeds zou kunnen oprichten voor 1,00 SRD, brengen de eisen die in de praktijk gesteld worden voor het verkrijgen van de verklaring van geen bezwaar, de wijze van tarifiering door het notariaat in het verleden en ook thans nog door sommige kantoren, alsmede de interpretatie die internationaal gegeven wordt aan de bepalingen in onze wet over kapitaal, met zich mee dat het aanwezige kapitaal als belemmering wordt ervaren en beschouwd bij het oprichten.

Daarnaast zijn de redenen voor de invoering van het kapitaalbegrip en minimumeisen voor kapitaal, te weten kapitaalbescherming en vermogensbescherming, inmiddels ook achterhaald. Het kapitaal dat immers ingebracht (gestort) wordt is er op het moment van de oprichting, wordt na oprichting gebruikt als werkkapitaal; het wordt niet geblokkeerd. Een en ander betekent dat het geld ook niet fysiek meer aanwezig is. Internationaal ziet men dan ook, dat de bescherming zich verschuift naar grotere bestuurdersaansprakelijkheid en, waar mogelijk, zelfs aansprakelijkheid van aandeelhouders, als er zich situaties van wanbeleid en misbruik voordoen binnen de NV die zouden nopen tot bescherming van crediteuren en investeerders.

Artikel 38

Deze bepaling regelt het vereiste van verklaring van geen bezwaar door de President.

De bedoeling van deze bepaling was een preventieve controle vanuit de overheid ter voorkoming van misbruik van rechtspersonen (NV), waarbij het onder meer ging om antecedentenonderzoek van de oprichters en onderzoek naar de toelaatbaarheid van doelstellingen c.q. te verrichten activiteiten.

Het antecedentenonderzoek vindt echter niet of nauwelijks meer plaats en kan op een heel eenvoudige wijze worden omzeild door bij de oprichting zogenaamde stromannen te gebruiken; na de oprichting worden de aandelen eenvoudig overgedragen aan de uiteindelijk belanghebbende, in dit traject zit er namelijk geen controle door de overheid meer. De controle van doelstellingen kan door de notaris worden getoetst op basis van zijn wettelijke bevoegdheden.

Voor het voorkomen van misbruik van rechtspersonen is het effectiever en efficiënter gebleken de controle te verplaatsen van preventief toezicht naar repressief toezicht.

Artikel 39

Deze wijziging ziet op de verplichte publicatie in het Advertentieblad van de Republiek Suriname (ARS). In het kader van versimpeling van administratieve lasten en kosten komt deze bepaling te vervallen.

Er is nu een dubbele publicatieverplichting voor de ondernemer: naast de publicatie in het ARS, is er tevens de publicatie in het Handelsregister (bij de inschrijving dient ook een afschrift van de akte van oprichting te worden gedeponereerd), waarbij de ondernemer zelf voor beiden dient zorg te dragen. Aan beide publicatiekosten zitten kosten verbonden.

Artikel 40

Deze wijziging sluit aan bij de vervallenverklaring van artikel 39.

Nu die publicatie-eis vervalt, is de koppeling van aansprakelijkheid aan het niet gepubliceerd zijn in het ARS door de ondernemer ook niet meer nodig.

Artikel 44, artikel 47, artikel 49 en artikel 65

Deze wijzigingen spreken voor zich. Ze zijn noodzakelijk in verband met de aansluiting bij het nieuwe artikel 37 omtrent kapitaal.

Artikel 48, artikel 90 en artikel 92

Deze wijzigingen spreken voor zich. Ze zijn noodzakelijk in verband met het vervallen van het begrip maatschappelijk kapitaal.

Artikel 50

De wijziging van artikel 50 beoogt invulling te geven aan het idee van een flexibele NV, waarbij aandeelhouders naar eigen inzichten de onderneming kunnen inrichten. Ze kunnen aansprakelijkheid op zich nemen, kwaliteiten stellen aan aandeelhouderschap etc.

Artikel 54

Anders dan de huidige regeling wordt een aandeelhoudersregister verplicht gesteld bij alle aandelen op naam. Het geldt niet slechts voor aandelen die niet volgestort zijn.

In het register is niet slechts bedoeld als administratie van de aandeelhouders, ook de mutaties van aandelen (overdracht, vererving, scheiding en deling etc.) worden daarin verwerkt. In het register worden tevens gegevens opgenomen van personen met een beperkt recht op aandelen (bijvoorbeeld vruchtgebruik of pandrecht).

Artikel 55

Deze aanvulling beoogt 2 zaken.

Ten eerste het bevorderen van rechtszekerheid ter zake van gerechtigdheid tot aandelen. Door de verplichte instelling van een aandeelhoudersregister, is het van belang dat deze wordt meegenomen in het leveringsproces als formaliteit. Het zal meer dan voorheen een bijdrage leveren aan het kunnen vaststellen wie de eigenaar is van aandelen op naam.

Voor het notariaat is - voor de werking en effectiviteit van het systeem - een belangrijke rol weggelegd door de administratie met betrekking tot het aandeelhoudersregister - daar waar het betreft zaken die, al dan niet verplicht, via de notaris verlopen, zoals oprichting, statutenwijziging, aandelenoverdrachten, emissies, etc. - tot vast onderdeel van haar dienstverlening te maken.

Ten tweede beoogt deze wijziging in te spelen op de aanwezigheid van een kapitaalmarkt (aandelenbeurs) en de aldaar gebruikelijke procedures en regelingen.

Artikel 55a

Het betreft hier de wettelijke vastlegging van de zgn. blokkeringsregelingen, waarbij overdracht kan worden beperkt door daar voorwaarden aan te verbinden (bijvoorbeeld goedkeuring door de algemene vergadering van aandeelhouders of aanbieding aan medeaandeelhouders bij een voorgenomen overdracht). Verduidelijkt wordt ook dat beperking van de overdracht, anders dan de modelstatuten doen veronderstellen niet verplicht is. In beginsel leidt negeren van een beperking tot ongeldigheid van de overdracht. Met medewerking van alle aandeelhouders kan deze beperking worden opgeheven. De wet gaat verder door te bepalen dat ook de rechter, op verzoek aan een beperking rechtskracht kan ontzeggen, indien het belang van verzoeker dit vordert en derden er niet door geschaad worden.

In het huidige systeem wordt de mogelijkheid van beperking van de overdracht niet expliciet geregeld in de wet, maar wordt wel mogelijk geacht en hier werd als zodanig aandacht aan besteed in de Departementale Richtlijnen die golden voor oprichting en in de modelstatuten voor aandelen op naam.

Artikel 57a en artikel 57 b

De wijziging is bedoeld om duidelijkheid te geven over de kwesties van vruchtgebruik en zekerheidsrechten (bijvoorbeeld pand) in relatie tot aandelen, door expliciet te bepalen dat bezwaren mogelijk is en hoe de verhoudingen geregeld zijn c.q. kunnen worden ten aanzien van het stemrecht op de aandelen en andere aan de aandelen verbonden rechten, zoals vergaderrecht en inzagerecht.

In de huidige regeling van het Wetboek van Koophandel ontbreekt een expliciete regeling over vruchtgebruik en zekerheidsrechten, hetgeen veel onduidelijkheid met zich meebracht over de mogelijkheid en de rechtsgevolgen.

Artikel 58

Deze wijziging is een andere bepaling die gelijke behandeling van aandeelhouders benadrukt. De bepaling gaat echter verder. Ook certificaathouders die van aandelen afgeleide rechten hebben en als rechthebbenden bij de vennootschap kunnen worden aangemerkt, worden in deze op één lijn gesteld met aandeelhouders.

Artikel 67

Het vervallen van het woord “maatschappelijk” ligt in het verlengde van het nieuwe artikel 37 omtrent kapitaal, terwijl het vervallen van de zinsnede “en ten aanzien van dit besluit het bepaalde bij de artikelen 68 tot en met 71” aansluit bij het vervallen van deze artikelen.

Artikel 79

Nieuw in deze bepaling is de wettelijke erkenning van de aandeelhoudersovereenkomst. De aandeelhoudersovereenkomst kan aangegaan worden tussen aandeelhouders, maar ook tussen aandeelhouders en de vennootschap (in het laatste geval spreekt men dan ook van een vennootschappelijke overeenkomst). Voor derdenwerking dient van de vennootschappelijke overeenkomst (bestaan en tenietgaan) opgaaf te worden ten kantore van het handelsregister.

Deze regeling sluit zeer goed aan bij internationale ontwikkelingen, maar ook bij de regio (zie CARICOM-CSME verband) en de wensen van bedrijven en investeerders uit onder meer de VS of Canada, allen landen met een Anglo-Saksisch rechtssysteem, waar aandeelhoudersovereenkomsten een ingeburgerd verschijnsel zijn. Een dergelijke bepaling draagt bij aan flexibilisering van de rechtsvorm en daarmee ook aan de concurrentiepositie van Suriname in het kader van Ease of Doing Business.

De aandeelhoudersovereenkomst is niet onbekend in het huidige systeem van het wetboek van Koophandel, een specifieke wettelijke grondslag die de rechtsgevolgen bepaalde, ontbrak echter. Het werd wel als algemeen geldend recht geaccepteerd, ondersteund vanuit de jurisprudentie.

Artikel 93

In het Doing Business Report van de World Bank wordt bescherming van minderheidsaandeelhouders ook gezien als een van de indicatoren waaraan men het ondernemingsklimaat toetst. Onder meer deze bepaling beoogt een sterkere positie te geven aan minderheidsaandeelhouders c.q. de gelijke behandeling van aandeelhouders, die internationaal, onder meer in het kader van Corporate Governance (goed ondernemingsbestuur), van groot belang wordt geacht.

Artikel 97 en artikel 98

Deze wijzigingen spreken voor zich en zijn opgenomen in verband met de aansluiting bij het vervallen van de artikelen 38 en 39

Artikel 106

In deze wijziging komt sterker tot uiting de interne aansprakelijkheid van bestuurders. De vennootschap (en dus uiteindelijk de aandeelhouder) kan op basis hiervan de bestuurder in privé aanspreken op wanbeleid dat is gevoerd binnen de NV en als zodanig bijvoorbeeld ook schadevergoeding vorderen.

De gewijzigde regeling is scherper geformuleerd dan het huidige artikel 106.

Artikel 116

Artikel 116 handelt over de externe aansprakelijkheid van de bestuurder. Dat is de aansprakelijkheid van de bestuurder in privé tegenover derden (te denken valt onder meer aan financierders, leveranciers, kortom crediteuren) etc. Op basis van deze bepaling kunnen crediteuren naast de vennootschap ook de bestuurders privé aansprakelijk stellen voor geleden schade in een situatie van faillissement. De huidige regeling kent reeds een soortgelijke bepaling; de wijziging gaat echter verder. Zo wordt het ontbreken van een boekhouding of een jaarrekening geacht een ernstig verzuim te zijn geweest die heeft geleid tot faillissement. De bestuurder zal moeten aantonen dat dit anders is: de bewijslast wordt omgekeerd.

Een novum is dat ook bestuurders van buitenlandse rechtspersonen die hier failliet verklaard worden, omdat zij hier een filiaal hebben, kunnen worden aangesproken. Ook van buitenlandse bestuurders wordt derhalve verwacht dat zij alhier behoorlijk bestuur voeren.

Artikel 116a

Teneinde het systeem van aansprakelijkheid van bestuurders sluitend te maken is een nieuw artikel 116 a toegevoegd, die ervoor moet zorgen dat als er wordt gehandeld in concernverband, de natuurlijke persoon-bestuurder van de rechtspersoon-bestuurder ook aansprakelijk is. Dit ter voorkoming dat men om aansprakelijkheid in privé te omzeilen een rechtspersoon tussenschuift als bestuurder.

Artikel 127

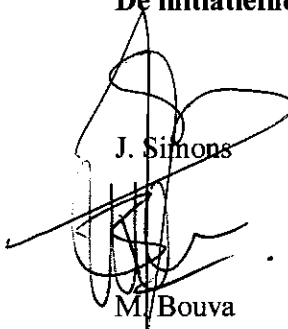
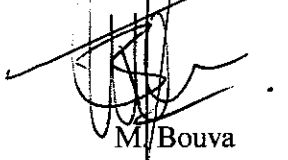
Artikel 127 die een schakelbepaling omvat waarbij verwezen wordt naar overeenkomstige toepassing van bepalingen betreffende het bestuur, wordt in zoverre aangepast dat zij nu aansluit bij de nieuwe regelingen van artikel 106 en 116.

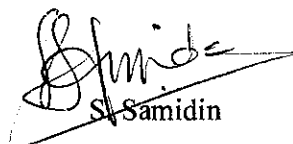
Het ruim begrip bestuur in ondernemingsrechtelijke zin, omvat mede commissarissen. In dat kader valt het reilen en zeilen binnen de NV mede toe te rekenen aan de RvC, zij het dat zij zich bezighouden met toezicht en controle.

Indien commissarissen evenwel deze taken verzuimen, betekent het, dat het bestuur daarmee de ruimte wordt gelaten om wanbeleid te kunnen voeren. Indien dit geschied is het heersende leer dat commissarissen niet vrijuit mogen gaan.

Paramaribo, 17 juni 2016

De initiatiefnemers:

J. Simons

M. Bouva

S. Samidin

W. Asadang